

Институтът за следдипломна квалификация – поле за образователни експерименти в УНСС

доц. г-р Марчо Марков

зам.-ректор на УНСС по продължаващото обучение, директор на Отделение „ИСК”

В края на 2009 година Институтът за следдипломна квалификация – отделение при УНСС, отбеляза **четиридесетгодишнината от началото на организираното следдипломно обучение** в Университета за национално и световно стопанство. Това стана в делови поряък с провеждането на научна конференция с международно участие на тема „Продължаващото обучение – добри практики и предизвикателства”. За начало на следдипломното обучение трябва да се счита есента на 1969 година, защото на 12.09.1969 г. Комитетът за стопанска координация при Министерския съвет приема Разпореждане № 354, в което в т. 15 се посочва: „да се създаде от 01.10. т. г. към ВИИ „Карл Маркс” следдипломна школа за системорганизатори с оглед обучението да започне от началото на 1970 г.”. На свое заседание от ноември 1969 г. Академичният съвет на института решава към школата да се създаде научно-методичен съвет и обсъжда проект за устройствен правилник, който е приет окончателно на заседанието

на АС през м. януари 1970 г. За първи ръководител на школата и зам.-ректор на ВИИ е избран доц. к.и.к.н. инж. Димитър Димитров, сега професор.

Първата специализация се разкрива на 15.01.1970 г. – тя е по проектиране на АСУ, с продължителност на обучението една година, с откъсване от производството, реговна форма на обучение. Макар че в интерес на истината, трябва да отбележим, че още веднага след създаването на Свободния университет през 1920 г. неговите преподаватели започват да обучават служители от Министерството на финансите, а по-късно през годините до 1969 г. извършват редица обучения по поръчка на практиката.

В първите години **учебният процес се осъществява в различни организационни форми:** школа към института, школи-филиали към различни ведомства, курсове към отделенията, ръководени от катедрите, и индивидуално обучение. След публикуването на ПМС № 2/07.02.1973 г. за следдипломна квалификация на специалисти с висше образование към ВИИ „Карл Маркс” е създадено Отделение за следдипломно обучение. Формират се Редакционно-издателски сектор

и Печатна база, които и днес са неразделна част от структурата на университета. Започва издаването на бюлетина „Системи и управление“ от Висшата следдипломна школа за системорганизатори, който излиза четири пъти годишно. Решението да започне системно обучение на хората с висше образование е стратегически вярно, но то изисква да се разработят специални учебни планове и програми и да се овладеят методите за обучението на възрастни. С това се заемат първопроходците, повечето от които израстват по-късно като водещи преподаватели и ръководители на нашия университет. Сред тях е и сегашният ректор проф. д-р Борислав Борисов.

С Решение № 195 от 21.05.1974 г. на Бюрото на Министерския съвет, считано от 01.09.1974 г. към ССА „Г.Димитров“ се създава **Школа за квалификация на селскостопански специалисти и кооперативни дейци от развиващите се страни**, която по-късно преминава към ВИИ. В нея са обучени стотици специалисти, които прилагат наученото в своите страни. През същата година Съветът за висше образование утвърждава номенклатура от 55 направления, по които в Отделението започва да се извършва следдипломно обучение. През ноември същата година се организира и провежда **първата научна конференция** на тема „Проблеми на организацията и методиката на преподаването в системата на следдипломната квалификация в икономическите ВУЗ“. В следващите 15 години се провеждат още четири такива конференции, които изиграват важна роля за научно осмисляне на тази важна дейност на института, в която той е пионер.

В средата на 70-те години на двадесети век са създадени и **първите катедри в Отделението за следдипломна квалификация** – през 1975 г. „Икономика и организация на

НИРД“ с ръководител проф. Иван Йорданов, а през 1976 г. „Общ и специализиран контрол“ с ръководител проф. Атанас Атанасов. Под ръководството на проф. Никола Андреев работят няколко преподаватели към Школата за квалификация на селскостопански специалисти и кооперативни дейци. Създадени са и преподавателски групи по различни проблеми. Разкрити са **различни филиали на Отделението за следдипломна квалификация на кадрите** в София и в страната – в градовете Добрич, Хасково, Бургас, Ловеч. Броят на лекторите от ВИИ е 110, а специалистите от групи организации са 172, има и 7 чуждестранните лектори. Щатният персонал на отделението през 1977 г. наброява 103 човека. През този период се подписват и **първите международни договори за сътрудничество** със сродни институции в чужбина. Научното обслужване на практиката става чрез разработването на научноизследователски задачи от щатния научно-преподавателски състав и чрез дипломните проекти на специализантите. Създадено е консултантско бюро за осигуряване на помощ и съдействие на ръководството на предприятията от град София.

През 80-те години на двадесети век в Отделението за повишаване на квалификацията на кадрите **се разкриват нови специалности под различна организационна форма** и се подготвят специалисти по икономика и управление на отраслите от материалното производство и на дейностите от извънпроизводствената сфера, по финанси, контрол и отчетност, по външноикономическа дейност, икономика и организация на образованието, обществено осигуряване, охрана на труда, почивно дело, кооперативно дело, международен туризъм, икономика, организация и управление на обкръжаващата среда. Организирант се курсове за придобиване на учителска правоспособност от специалисти с висше образование, за обучение и

квалификация на преподавателски кадри от ВУЗ по политическа икономика, подготвят се кадри по военна икономика, вкл. с даване на второ висше образование, и специалисти по икономика и управление на градското стопанство. Започва обучението по здравен мениджмънт, образувана е и Висша школа за ръководни кадри към ОПКК. **Сведенията за всичко написано дотук са взети от подробния летопис, издаден по случай двадесетгодишнината на организираното следдипломно обучение във ВИИ „Карл Маркс“, подготвен от колектив, ръководен от доц. д-р Цветан Колев.**

Началото на 90-те години на миналия век следдипломното обучение е изправено пред **нови предизвикателства** – започнал е преходът към пазарна икономика и това изисква нова стратегия. Ръководството на университета, начело с ректора проф. д.ик.н Лалу Радулов, внася предложение в Министерския съвет и **на 10.09.1990 г. Бюрото на ИС** **взема решение за създаване на Институт за следдипломна квалификация като самостоятелно юридическо лице.** Той е образуван на основата на Отделението за повишаване на квалификацията на кадрите и на Школата за квалификация на селскостопански и кооперативни дейци от развиващите се страни. Под ръководството на доц. Георги Евгениев започва пазарното ориентиране на Института и през следващите петнадесет години той силно разширява обхвата на своята дейност.

В този период на икономически, правни и управленски знания са обучени хиляди икономисти, инженери, филолози, юристи, лекари, учители, социални работници, застрахователи, културни и спортни дейатели, общински служители, представители на неправителствения сектор. **Голяма част от управленския елит на нацията, на българския бизнес и финансовата сфера**

преминават през аудиторите на ИСК и слушат най-изявените преподаватели от УНСС. Продължава привличането на водещи специалисти от практиката за лектори в института, засилват се връзките с различни сектори на обществото. Разкриват се нови школи, центрове и филиали на ИСК в страната (Бургас, Стара Загора, Габрово, Кърджали, Пловдив, Ямбол, Велико Търново), които адекватно да отговарят на динамично променящите се изисквания на практиката. Продължава провеждането на конференции с международно участие, където се разискват важни въпроси на следдипломната квалификация на кадрите, но вече през призмата на изискванията и методите на продължаващото обучение.

Започва работата по проекти, финансирани от международни фондове, свързани главно с обучение. Знакови в това направление са такива начинания като:

- провеждането на деветмесечен курс по проблемите на пазара на труда и заетостта, в който са обучени всички ръководители на Бюрата по труда в страната;
- реализирани са първите проекти по програмата ТЕМПУС съвместно Гръцкия център за производителност ЕЛКЕПА, вкл. изграждане на Съвместен образователен център, провеждащ специализирани обучения по започването на собствен бизнес, езикови курсове по гръцки език, консултации за начинаещи предприемачи;
- осъществена е едногодишна програма за обучение на 150 безработни по управление и организация на франчайзингова дейност със съдействието на Националната служба по заетостта;
- по програма ФАР са обучени обучители по мениджмънт за цялата страна;
- провеждат се обучения по въпросите на приватизацията и капиталовите пазари и по публични финанси по програма ТЕМПУС;

- съвместно с Федералната служба по труда на Германия и Агенцията по заетостта са обучени консултанти по професионално развитие и оказване на посреднически услуги на пазара на труда;
- изгражда се Сертифициращ институт за обучение на общински служители, върху основата на споразумение между Столична община, Международния институт за общински служители със седалище в САЩ и Института за следдипломна квалификация при УНСС.

През м. декември 1996 година е създаден Центърът за дистанционно обучение към ИСК, а в края на м. февруари следващата година е спечелен първият проект по програма ФАР за дистанционна магистратура по Международни икономически отношения. По-късно стартират магистратури и по други специалности – Публични финанси, Публична администрация, Маркетинг, Счетоводство, Икономика на сигурността и отбраната. Големи заслуги за развитието на този сегмент от продължаващото обучение имат директорът на ЦДО проф. г-р Веселка Павлова и тогавашният генерален директор на ИСК проф. Божана Неделчева.

Институтът за следдипломна квалификация винаги е бил поле за провеждането на образователни експерименти, които по-късно се разпространяват като добри практики на университетско равнище не само в УНСС, но и в другите вузове.

За много сериозно постижение трябва да се счита **изграждането на Центъра за развитие на управленски умения по съвместен проект с Японската агенция за международно сътрудничество ЈИКА.** Това ни позволи да изпратим шестима преподаватели на дългосрочно специализация в Япония, които по-късно заедно с японски професори обучава стотици специалисти в курса по Глобален мениджмънт и лидерство и в други кратко-

срочни курсове по проблемите на японският опит в управление. По съвместна програма с Токийския университет изпращаме специализанти за двуседмично обучение по тотално управление на качеството в Япония с посещение на водещи японски компании. Гордеем се и с това, че сме определени за водещата институция в България за трансфер на японския опит в обучението.

Институтът за следдипломна квалификация още през 2001 година пръв сред образователните институции у нас разработи система за управление на качеството и се сертифицира по стандарт ISO 9001:2000. Днес тя обхваща не само следдипломното обучение, но и консултирането и управлението на проекти. Нещо повече, ние разполагаме със сериозен консултантски потенциал и разработваме различни системи за управлението на качеството, както за частни, така и за публични институции. Водещи сме и в обучението на вътрешни одитори по качеството в страната.

През 2005 година беше изграден и лицензиран от Националната агенция по професионално образование и обучение **Център по професионално обучение**, който има права по 17 професии, което се оказва стратегически правилно, тъй като ни позволи да участваме в много нови проекти, финансирани от оперативните програми, които поставят като необходимо условие наличието на подобен център.

След извършените промени в Закона за висшето образование през 2005 година Институтът за следдипломна квалификация отново стана Отделение на университета, но без да променя статута си на отделно юридическо лице. Това позволи да се запази неговата самостоятелност, гъвкавостта му при определяне на политиката, адаптивността му към променящия се свят.

В областта на продължаващото обучение продължи активната работа по следдипломната квалификация на кадрите с различна степен на висше образование, а също и с полувисше и средно образование. **Сериозно се разшири палитрата на предлаганите курсове**, като само през последните четири години са разработени и предложени над 40 нови курса. Силно се разви обучението, предлагано на държавните институции и държавните власти – ИСК обучава служителите на Министерството икономиката и енергетиката, на Министерството на отбраната, на Агенция „Митници“, Сметната палата, БНБ, Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори, Националната служба за растителна защита и много общини. **Натрупахме сериозен положителен опит във вътрешнофирменото обучение**, като в последните години са реализирани 40 курса с над 700 обучени курсисти в 25 търговски дружества и съюзи. Наши клиенти са СИБанк и Корпоративна банка, Български пощи ЕАД, Елаците мед АД, Кумерио мед АД, AES – Марица изток I Сървисис ЕООД, Съюза на ТПКИ, В. Пари и др.

Част от предлаганите в момента от Отделение ИСК **курсове имат новаторски и прагматичен характер**, като в тях се привличат много водещи експерти от практиката и се използват съвременни методи на обучение. Презентациите с мултимедия станаха ежедневие, същите се качват на CD за всички курсисти, издават се учебни помагала, сборници с казуси, провеждат се практикуми за разработване на проекти. **Броят на лекторите надхвърля 280 човека**, като повече от две трети от тях са преподаватели от УНСС. Специално трябва да отбележим успешната работа на ИСК в областта на европейските фондове и програми. Курсът „Подготовка, разработка и управление на проекти, финансирани от Европейския съюз“ привлече вниманието на

над 400 участници от цялата страна и се реализира в градовете София, Бургас, Сливен, Казанлък и др. Отделението организира много добре кандидат-студентските курсове за бакалаври и магистри.

От началото на учебната 2009/2010 година по предложение на Ректора проф. д-р Борислав Борисов и с решение на Академичния съвет на УНСС **в структурата на Отделение ИСК се вля досегашното Отделение за факултативно обучение на студентите заедно с Центъра за чуждоезиково обучение**. По този начин ИСК беше натоварен с нови отговорности и изправен пред нови предизвикателства. Възможностите, които сега се откриват пред нашите студенти, са още по-големи, защото те попадат на място, където се предлагат много и различни курсове, а могат да се срещнат и със своите бъдещи работодатели и със специалисти от практиката.

Много силен тласък през последните години получи **консултантската дейност**, която започна да формира значителен дял от нашите приходи. Сериозно се разшири консултантският ни потенциал, в екипите бяха привлечени много наши преподаватели, водещи експерти от държавните институции и от бизнеса. Това ни позволи да поемаме по-сериозни и отговорни задачи и да консултираме такива реномирани банкови институции като например Уни Кредит Булбанк и Дексиа Комунал кредит банк, както и техните клиенти. Изграждането на такъв силен екип даде възможност на ръководството на Отделението да започне да предлага своите услуги на бизнеса, общините, неправителствените организации и държавните структури. **Наши партньори тук са** Министерството на труда и социалната политика, Министерството на околната среда и водите, Българска стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата и др.

В последните две десетилетия Институтът за следдипломна квалификация натрупа значителен опит в писането, печеленето и изпълнението на проекти, финансирани от различни фондове, в това число и европейски. Успяхме да се утвърдим като **национален лидер в Програмата „Учене през целия живот“ със спечелени девет проекта по мярката „Мобилност“ на подпрограмата „Леонардо да Винчи“**, осъществени с водещи университетски структури от Испания, Франция, Германия, Италия, Португалия и Словакия. Два от тези проекти бяха удостоени със **сертификати за качество** от Министерството на образованието и от Министерството на труда и социалната политика. Отделението стана търсен партньор в международни колективи, които успешно спечелиха проекти по другите възможности на програмата „Леонардо да Винчи“, като участва в три пилотни проекта и три проекта за трансфер на иновации.

Сериозно постижение реализира Отделение ИСК в програмата „Активни услуги на пазара на труда“, финансирана от Световната банка и Агенцията по заетостта. Бяха изпълнени шест проекта по мярката „Планиране на местното икономическо развитие“ и два проекта по мярката „Квалификационни услуги“. Отделение ИСК се проявява като надежден партньор на редица фирми, институции и медии, които ни използват като обучаваща организация при реализацията на проекти, спечелени по различни програми.

Колективът на ИСК натрупа значителен опит и при кандидатстването по обществени поръчки и търгове. Много успешно беше реализирана и получи високо обществено признание **спечелената поръчка на Министерския съвет на Република България по Комуникационната стратегия**

на страната за ЕС на тема: „Организиране и провеждане на дейности и инициативи, свързани с повишаване на информираността на българските граждани за правата и задълженията им като граждани на Европейския съюз“. В продължение на десет месеца в София и други 13 областни центрове бяха организирани 15 обществени дискусии, конференции, многостранни срещи, семинари и кръгли маси, в които участваха 839 души от цялата страна. Провеодоха се 28 курса за обучение с участието на 440 представители на централната и местната власт, на академичната общност, на неправителствените организации, бизнеса, културните институции, студенти и ученици. В инициативите взеха участие много официални гости от МС, депутати от Европейския парламент и Народното събрание на Република България, Представителството на Европейската комисия у нас, зам.-министри, областни управители, кметове, експерти от централните ведомства, общински съветници и др.

В реализацията на проекта участва специално формиран екип от 83 експерти, бяха издадени 16 брошури, създадена бе специална уеб страница, раздадени бяха много учебни материали. Инициативата имаше 9 медийни партньори и беше отразена в над 200 публикации в печата, в репортажи и телевизионни предавания.

Изключително висока оценка получи колектива на Отделение ИСК, който успешно реализира **Проект „Състояние и тенденции на миграцията и политика за интеграция на имигрантите в ЕС“**, осъществен с финансовата помощ на Европейския интеграционен фонд и Министерството на труда и социалната политика през Втората половина на 2009 г.

Изповядвайки идеологията, че можем да се утвърдим в страната и в чужбина само чрез

Включване в партньорски мрежи, ръководството на Отделение ИСК направи всичко възможно да разшири не само географията на тези партньорства, но и да интензифицира контактите си в мрежите, в които участваме. **Международните партньори на ИСК са повече от 50 и са представители на държави от три континента.** Ние успешно си партнираме с държавните институции в Република България, с 30 български общини, с десетки фирми от бизнеса, с неправителствени организации и медии. Сред тези партньори има и такива, с които дълги години работим заедно и сме реализирали съвместно не един проект като например: Центъра за сравнителни изследвания, Европейския център по качеството, Булекопроекти ООД от София, Агенцията за развитието на човешките ресурси и Лемна Екоинвест България АД от Бургас, Рискови капиталови инвестиции ООД от Казанлък, Вега Консулт ЕООД от Габрово и други.

Издателската дейност на Отделението има за цел да документира изявите ни в различните сфери на дейност – проведено обучение, спечелени проекти, осъществени обществени поръчки, реализирани партньорства. Ето защо в последните четири години съвместно с Издателство „Стопанство“ сме издали 40 заглавия, които разпространяваме безплатно. Много от тях се използват и в обучението на специализантите и студентите.

Ако си позволявам да разкажа малко повече, за онава, което правим в последните години, то не е защото искам да подценя миналото. Напротив, **създателите на идеята за следдипломно обучение в нашия университет са положили солидни основи, създали са блестящи традиции, възпитали са много млади преподаватели, които да следват техния път.** И нещо много важно: още в самото начало те са вдигнали високо

„летвата“ и ние нямаме право да я сваляме по-ниско. Така днес ние, техните последователи, разбираме възраденото им послание към бъдещето.

В четиридесетгодишната история на Отделението **негови ръководители последователно са били такива изтъкнатите преподаватели от УНСС като:** проф. г.ук.н. инж. Димитър Димитров (1969-1979 г.), проф. г.ук.н. Крум Александров (1979-1980 г.), проф. г.ук.н. Тома Барбов (1980-1987 г.), проф. г.ук.н. Стоян Айков (1987 г.), проф. г.ук.н. Методи Христов (1987-1990 г.), доц. Георги Евзениев (1990-1993 г.), проф. г-р Митко Генешки (1993 г.), проф. г.ук.н. Иван Душанов (1993-1995 г.) и проф. Божана Негелчева (1995-2005 г.). Тяхната неуморна работа е една от главните предпоставки за постигнатите забележителни успехи и завоювания висок авторитет през годините.

Голям е приносът на поколения преподаватели от университета, които в различни периоди са работили всеотдайно за каузата на следдипломното обучение. Сред тях трябва да споменем: проф. Иван Йорданов, проф. Атанас Атанасов, проф. г.ук.н. Велчо Стоянов, проф. г.ук.н. Здравка Ковачева, проф. г.ук.н. Никола Андриев, проф. г.ук.н. Велко Маринов, проф. г.ук.н. Данаил Данаилов, проф. г.ук.н. Димитър Шопов, проф. г.ю.н. Емил Златарев, проф. г-р Борислав Борисов, проф. г.ук.н. Иван Георгиев, проф. г.ук.н. Йосиф Илиев, проф. г.ук.н. Лалю Рагулов, проф. г.ук.н. Лилия Каракашева, проф. г.ук.н. Михаил Динев, проф. г.ук.н. Иван Дочев, проф. г.ук.н. Никола Великов, проф. г.ук.н. Пенка Стефанова, проф. г.ук.н. Тилчо Иванов, проф. г-р Павел Павлов, проф. г-р Христина Балабанова, доц. г-р Георги Крумов, доц. г-р Веселин Савов, доц. г-р Виолета Цакова, доц. г-р Васил Златев, доц. г-р Иван Брешков, доц. г-р Лиляна Менчева, доц. г-р Стоян Стоянов, доц. г-р Маргарита

Атанасова, доц. г-р Христо Дочев, доц. г-р Цветан Колев, доц. г-р Атанас Казаков, доц. г-р Иван Стойчев, доц. г-р Маргарита Александрова, доц. г-р Антоанета Василева, доц. г-р Даниела Иванова, доц. г-р Румен Брусарски, доц. г-р Елка Василева, доц. г-р Живко Драганов и др. Активно работиха и много **служители**, някои от които прекараха по-голяма част от трудовата си кариера в отделието като: Стефан Сандулов, Мария Петкова, Пламен Петров, Полина Никифорова, Янка Тодорова, Лилия Васева и др.

За да бъдем обаче докрай честни към себе си, трябва ясно и високо да кажем: **всички успехи на Отделението не биха мислими без огромния авторитет на ВИИ „Карл Маркс“ и неговия наследник Университета за национално и световно стопанство, изграден със системните и всеотдайни усилия на преподавателите и ръководителите му.** През годините проблемите на следдипломното обучение винаги са един от приоритетите на ректорските ръководства, а Отделението чувства постоянната им грижа и внимание. И днес това е така – **сериозната системна помощ и силната подкрепа на Ректора на УНСС проф. г-р Борислав Борисов** и неговите заместници са важният стимул, но и високата отговорност пред която ние сме изправени.

Познаването на историята на развитието на нашата институция е важно условие, за да вървим успешно напред, но то не е достатъчно. Затова **на научната конференция по повод 40-годишнината на следдипломното обучение в УНСС** се постаряхме да сложим началото на провеждането на общонационална дискусия за мястото и ролята на продължаващото обучение като средство за реализацията на Лисабонската стратегия на Европейския съюз. Ето защо в дискусиите там ние дискутирахме такива **важни въпроси като:**

- състоянието на нормативната уредба за продължаващото обучение в нашата страна в различните му форми и прояви и необходимостта тя да бъде сериозно обновена и актуализирана;
- въпросите на качеството на продължаващото обучение, като важно конкурентно предимство на обучаващите институции;
- новите форми на обучение – дистанционно и електронно базирано обучение, и проблемите, които поражда тяхното развитие в бъдеще;
- добрите практики и възможностите за тяхното масово разпространяване в страната, а също не и в други страни на Европейския съюз;
- валидирането на професионални знания, умения и компетенции и възможността за изграждане на специален център за това към нашето Отделение;
- издигането на ефективността от участие в партньорски мрежи и успешното мултиплициране на чужд опит в България;
- възможностите за финансиране на продължаващото обучение, вкл. по линия на различните европейски фондове и програми;
- ролята на продължаващото обучение за кариерното развитие на студентите в нашата страна и в нашия университет;
- възможностите за получаване на кредити при продължаващото обучение и стимулиране на обучаемите за усвояване на повече кредити, а на работодателите за тяхното признаване при подбора на кадри;
- проблемите и перспективите на продължаващото обучение при вътрешнофирменото обучение и възможностите за професионално развитие;
- проблемите на ефективността на маркетинга и рекламата за различните форми на продължаващото обучение;
- информационното осигуряване на продължаващото обучение в новия информационен век;
- готовността на българските образователни институции да обучават чужденци,

Вкл. Имигранти, в различните форми на продължаващото обучение;

- адаптивността на продължаващото обучение към съвременните тенденции на развитие на пазара на труда;
- взаимодействието на образователните институции с неправителствените организации за разширяване на обхвата и достъпността на гражданите до продължаващото обучение;
- европейските измерения на предприемачеството и съвременните предизвикателства за формиране на предприемачески умения още от най-ранна детска възраст;
- взаимодействието на институциите за продължаващо обучение с държавните институции и местните власти;
- проблемите и предизвикателствата на обучението на възрастни след навършване на пенсионна възраст;
- партньорството университет – бизнес и развитието и усъвършенстването на продължаващото обучение;
- проблемите на комуникацията в межкултурна среда при трансфера на зна-

ния в професионалното образование и обучение;

- иновативното професионално обучение, ориентирано към приоритетните сектори на икономиката;
- различни аспекти на оценяването на продължаващото обучение;
- проблемите на обучението на университетските преподаватели през целия живот;
- Визията „Европа 2020“ и развитието на продължаващото обучение и др.

Неминуемо този списък от проблеми може да бъде продължен и това ще бъде нашият отговор на важните задачи, които ще ни постави животът. Но няма съмнение, че **в структурата на Университета за национално и световно стопанство съществува една уникална единица със свое място в историята му – Отделение ИСК**, която ние трябва да съхраним и запазим в трудните времена за оцеляване на образователните институции. **ИИ**